

31.10.2025

Valtioneuvoston asetus valtakunnallisesta romaniasiain neuvottelukunnasta ja alueellisista romaniasiain neuvottelukunnista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n muuttamisesta

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Perustuslain 119 §:n 2 momentin mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Valtion alue- ja paikallishallinnon perusteista säädetään niin ikään lailla. Valtionhallinnon yksiköistä voidaan muutoin säätää asetuksella. Viimeksi mainittu asetuksenantovaltuus kattaa säännöksen esitöiden mukaan myös esimerkiksi neuvottelukunnat ja muut vastaavat valtionhallinnon sivuelimiksi luonnehdittavat yksiköt, joiden tehtäviin ei kuulu merkittävää julkisen vallan käyttöä (HE 1/1998 vp, s. 174).

Valtioneuvoston asetuksessa valtakunnallisesta romaniasiain neuvottelukunnasta ja alueellisista romaniasiain neuvottelukunnista (1019/2003) säädetään sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivasta valtakunnallisesta romaniasiain neuvottelukunnasta, jonka tarkoituksena on edistää romaniväestön yhteiskunnallisia osallistumismahdollisuuksia sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä elinolosuhteita. Asetuksen 2 §:n mukaan valtakunnallisen romaniasiain neuvottelukunnan tehtävänä on: 1) seurata romaniväestön yhteiskunnallisten osallistumismahdollisuuksien ja elinolosuhteiden kehitystä tasa-arvon edistämiseksi sekä antaa viranomaisille lausuntoja näissä asioissa; 2) tehdä aloitteita ja esityksiä romaniväestön taloudellisten, koulutuksellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten elinolosuhteiden parantamiseksi sekä romaniväestön työllistymisen edistämiseksi; 3) edistää romaniväestöön kohdistuvan syrjinnän poistamista; 4) edistää romanin kielen ja kulttuurin vahvistumista; 5) tukea alueellisten romaniasiain neuvottelukuntien toimintaa; sekä 6) osallistua pohjoismaiseen, eurooppalaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön romanien oikeuksien edistämiseksi ja olosuhteiden parantamiseksi.

Lisäksi asetuksessa säädetään alueellisista romaniasiain neuvottelukunnista. Asetuksen 7 §:n mukaan romaniväestön osallistumismahdollisuuksien sekä elinolosuhteiden edistämiseksi kunkin aluehallintoviraston toimialueella, lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa, toimii aluehallintoviraston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama alueellinen romaniasiain neuvottelukunta, jonka tehtävänä on hoitaa alueellaan soveltuvien osien 2 §:n 1–4 kohdassa mainittuja tehtäviä. Alueellinen neuvottelukunta asetetaan Etelä-Suomen, Lounais-Suomen, Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastojen toimialueille. Lounais-Suomen aluehallintoviraston toimialueelle asetettu neuvottelukunta toimii Lounais-Suomen sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastojen toimialueilla. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston toimialueelle asetettu neuvottelukunta toimii Pohjois-Suomen ja Lapin aluehallintovirastojen toimialueilla.

31.10.2025

Alueellisiin romaniasiain neuvottelukuntiin nimetään puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Neuvottelukunnassa on lisäksi 8—12 muuta jäsentä, joista vähintään puolet edustaa alueen romaniväestöä. Lounais-Suomen alueelliseen neuvottelukuntaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto nimeää puolet jäsenistä siten, että virasto nimeää puolet myös neuvottelukuntaan nimettävistä romaniväestön edustajista. Pohjois-Suomen alueelliseen neuvottelukuntaan Lapin aluehallintovirasto nimeää kaksi jäsentä, joista toinen edustaa alueen romaniväestöä.

Aluehallintovirastojen toimialueista säädetään aluehallintovirastoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (906/2009). Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueeseen kuuluvat Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnat, Lounais-Suomen aluehallintoviraston toimialueeseen Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakunnat, Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueeseen Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnat, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueeseen Pirkanmaan, Keski-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnat, Pohjois-Suomen aluehallintoviraston toimialueeseen Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnat ja Lapin aluehallintoviraston toimialueeseen Lapin maakunta.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan valtion aluehallintoa uudistetaan. Tämä tarkoittaa hallitusohjelman mukaan lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien kokoamista uuteen perustettavaan monialaiseen virastoon, johon yhdistetään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, aluehallintovirastot sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksien Y-vastualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät. Hallitus antoi 13.3.2025 eduskunnalle esityksen valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 13/2025 vp). Esityksessä ehdotettiin perustettavaksi uusi Lupa- ja valvontavirasto, johon koottaisiin kaikki Valviran tehtävät sekä suurin osa nykyisten aluehallintovirastojen lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävistä. Eduskunta hyväksyi 18.6.2025 hallituksen esitykseen sisältyneet lakiehdotukset (EV 74/2025 vp). Laki Lupa- ja valvontavirastosta (530/2025) tulee voimaan 1.1.2026. Lailla kumotaan muun muassa aluehallintovirastoista annettu laki (896/2009). Samalla kumoutuu valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista.

Valtakunnallisesta romaniasiain neuvottelukunnasta ja alueellisista romaniasiain neuvottelukunnista annettua asetusta on tarpeen muuttaa valtion aluehallinnon uudistuksen johdosta teknisesti siltä osin kun on kyse alueellisten romaniasiain neuvottelukuntien asettamisesta ja toimialueista.

2 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Asetusehdotuksen valmisteluasiakirjat ovat saatavilla julkisessa palvelussa osoitteessa valtioneuvosto.fi/hankkeet/tunnuksella/STM163:00/2025.

31.10.2025

3 Keskeiset ehdotukset

Asetukseen on tarkoitus tehdä tekniset aluehallintouudistuksesta johtuvat muutokset. Alueelliset neuvottelukunnat asettaisi jatkossa aluehallintoviraston sijaan Lupa- ja valvontavirasto, jolle aluehallintovirastojen tehtävät uudistuksessa siirtyvät. Nykyiset alueelliset neuvottelukunnat jatkaisivat keskeytyksettä nykyisine tehtävineen ja toimialueineen. Aluehallintovirastojen sijaan asetuksessa viitattaisiin aluehallintovirastojen toimialuejaon mukaiseen maakuntajakoon. Alueellisten neuvottelukuntien toimialueet kattaisivat samat maakunnat kuin nykyisin. Asetuksessa ei olisi jatkossa tarve säännökselle eri aluehallintovirastojen nimittämistä jäsenistä, sillä valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto nimittäisi kaikki jäsenet.

4 Pääasialliset vaikutukset

Asetusmuutokset ovat teknisluonteisia. Niillä ei ole taloudellisia vaikutuksia. Alueelliset neuvottelukunnat jatkaisivat keskeytyksettä nykyisine tehtävineen ja toimialueineen.

5 Lausuntopalaute

Asetusluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros... Lausuntoja saatiin yhteensä ... Lausunnon antoivat...

6 Säännöskohtaiset perustelut

7 §. Alueelliset neuvottelukunnat. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että alueelliset neuvottelukunnat asettaisi jatkossa aluehallintoviraston sijaan Lupa- ja valvontavirasto. Säännöksessä ei enää viitattaisi aluehallintovirastoihin tai niiden toimialueisiin, vaan säännöksessä säädettäisiin maakuntajaosta, jonka mukaan alueellinen neuvottelukunta asetettaisiin. Maakuntajako vastaisi nykyisten neljän alueellisen neuvottelukunnan toimialueita. Säännöksen mukaan romaniväestön osallistumismahdollisuuksien sekä elinolosuhteiden edistämiseksi Lupa- ja valvontavirasto asettaisi kolmeksi vuodeksi kerrallaan alueelliset romaniasiain neuvottelukunnat, joiden tehtävänä on hoitaa alueellaan soveltuvien osien 2 §:n 1-4 kohdassa mainittuja tehtäviä. Alueellinen neuvottelukunta asetettaisiin seuraavan maakuntajaon mukaan 1) Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnat; 2) Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Keski-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keskipohjanmaan maakunnat; 3) Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnat; sekä Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnat. Alueelliset neuvottelukunnat eivät ole toimineet Ahvenanmaan valtionviraston toimialueella eli

31.10.2025

Ahvenanmaan maakunnassa, eivätkä ne toimisi Ahvenanmaan maakunnassa jatkossakaan.

Voimassa olevan pykälän 2 momentissa säädetään alueellisten neuvottelukuntien kokoonpanosta. Lisäksi momentissa on säännös, jonka mukaan Lounas-Suomen alueelliseen neuvottelukuntaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto nimeää puolet jäsenistä siten, että virasto nimeää puolet myös neuvottelukuntaan nimettävistä romaniväestön edustajista. Pohjois-Suomen alueelliseen neuvottelukuntaan Lapin aluehallintovirasto nimeää kaksi jäsentä, joista toinen edustaa alueen romaniväestöä. Säännös nimeämistoimivallasta on ollut tarpeen tilanteessa, jossa määrätyn aluehallintoviraston asettama alueellinen neuvottelukunta on toiminut myös toisen aluehallintoviraston toimialueella. Jatkossa alueelliset neuvottelukunnat asettaisi valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto, eikä säännöksille nimeämistoimivallasta olisi enää tarvetta. Pykälän 2 momentin mukaan alueellisiin romaniasiain neuvottelukuntiin nimettäisiin puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Neuvottelukunnassa olisi lisäksi 8—12 muuta jäsentä, joista vähintään puolet edustaa alueen romaniväestöä.

7 Voimaantulo

Ehdotettu asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Asetus ei vaikuttaisi sen voimaan tullessa toiminnassa oleviin alueellisiin neuvottelukuntiin, vaan ne voisivat jatkaa keskeytyksettä nykyisine tehtävineen ja toimialueineen toimikautensa loppuun.

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen valtakunnallisesta romaniasiain neuvottelukunnasta ja alueellisista romaniasiain neuvottelukunnista annetun asetuksen 7 §:n muuttamisesta.